

Evropska
komisija

PRIBLIŽEVANJE DRŽAVLJANOM EU – IZKORISTIMO PRILOŽNOST

*Poročilo Luca Van den Brandeja,
posebnega svetovalca predsednika Evropske komisije*

POVZETEK

Oktober 2017

EU v zadnjem času doživlja močno krizo identitete, ki jo zaznamujejo veliki gospodarski in družbeni izzivi, krepitev evroskepticizma in ekstremizma, pa tudi doslej najmočnejši znaki nezaupanja ljudi v evropski projekt od začetka desetletja. Glede na to je predsednik Evropske komisije Jean-Claude Juncker med ključne naloge svojega mandata uvrstil ponovno gradnjo mostov po Evropi po krizi, da se obnovi skrhano zaupanje evropskih državljanov. Predlagal je dve glavni smeri ukrepanja: osredotočenje politik EU na najpomembnejše izzive in okrepitev demokratične legitimnosti.

V zvezi s tem je predsednik Juncker za svojega posebnega svetovalca za približevanje državljanom imenoval nekdanjega predsednika flamske vlade in nekdanjega predsednika Evropskega odbora regij Luca Van den Brandeja. Njegove naloge so vključevale tudi pripravo poročila o tem, kako okrepiti vezi med EU in njenimi državljani.

Van den Brandejevo poročilo ocenjuje, koliko se je Komisija uspela s komuniciranjem približati svojim državljanom; gre za neodvisen dokument, ki ne odraža nujno mnenja Evropske komisije. V njem so obravnavane sinergije z drugimi evropskimi in nacionalnimi akterji pri spodbujanju dialoga z javnostjo. Poročilo vzpostavlja okvir za bolj na državljane osredotočeno Evropo in obrazloži, kako je mogoče h graditvi novih mostov do državljanov prispevati z novimi oblikami partnerstev z lokalnimi in regionalnimi organi/institucijami ter komunikacijskimi tehnologijami. Poudarja tudi pomen vključevanja mladih v Evropi kot ključnih partnerjev. Za konec poročilo ponuja vrsto konkretnih komunikacijskih smernic in priporočil. Poročilo je na voljo na: https://ec.europa.eu/commission/publications/reaching-out-eu-citizens-new-opportunity_en

ZA NOV ODNOS MED EU IN NJENIMI DRŽAVLJANI

Tako politične kot gospodarske razmere pa se vendarle izboljšujejo. Evropsko gospodarstvo je dokončno izšlo iz krize. Povrnilo se je zaupanje v evropske institucije; po standardni raziskavi Eurobarometer 87, ki je bila opravljena maja 2017, se 68 % vprašanih čuti državljane EU in 56 % vprašanih v njeno prihodnost zre z optimizmom. Evropska komisija in druge institucije EU so se znašle pred izzivom, kako izkoristiti ta zagon in ponovno vzpostaviti stik s širšo javnostjo na podlagi novega pristopa – z novo **naravnostjo**.

Predsednik Juncker je v svojem govoru o stanju v Uniji 2017 tako pozval k lovljenju vetra v jadra EU. Zavezal se je tudi k izvajanju pozitivne agende – za Evropo, ki varuje, opolnomoča in ščiti – in k nadaljevanju razprave o prihodnosti Evrope do evropskih volitev junija 2019.

Avtor meni, da je zdaj bolj kot kdaj koli prej pomembno, da Evropska unija v središče svojega političnega delovanja umesti svoje državljane. Za ponovno pridobitev zaupanja javnosti se predlaga nujno ukrepanje na temelju štirih dopolnjujočih se osi:

- Uvedba politik, ki upoštevajo skrbi državljanov. Ljudje ne pričakujejo le **dejstev**, ampak hočejo biti udeleženi pri **izbirah**, o katerih imajo možnost razpravljati in nato v zvezi z njimi tudi ukrepati.
- Izvajanje resnične, smiselne participativne demokracije, ki državljanom omogoča, da postanejo akterji političnega ukrepanja v Uniji. Taka udeležba, ki bi jo bilo mogoče doseči z novimi oblikami partnerskih sporazumov, zlasti na lokalni in regionalni ravni, bi okrepila občutek odgovornosti državljanov za projekt kot celoto. EU mora tudi v celoti prepoznati in izkoristiti strokovno znanje in izkušnje predstavnikov civilne družbe, ki pogosto oblikujejo nove rešitve.
- Polno izkoriščanje novih komunikacijskih orodij, da se državljanom olajša dostop do vsebin in njihovo ustvarjanje, med drugim o zadevah EU, ki neposredno zadevajo njihovo vsakdanje življenje. Nove tehnologije, predvsem družbeni mediji, državljanom omogočajo, da svoja mnenja izražajo neposredno, ter tako dajejo glas ljudem po vsej Evropi.
- Opredelitev novega pristopa do mladih kot prednostne ciljne skupine, in sicer z razvojem na vrednotah utemeljene zgodbe, ki bo pritegnila zanimanje mlajših generacij in jim ponudila orodja, s katerimi bodo lahko postali novi voditelji evropskega projekta. Med Evropejci je več kot 40 % mlajših od 35 let, zato mladi še bolj kot kdaj koli prej ostajajo ključni partnerji v komunikaciji in dialogu.

GLAVNI PREDLOGI

Poročilo vsebuje raznovrstne predloge. Prva skupina se nanaša na izvajanje participativne demokracije znotraj institucij EU. Avtor meni, da Pogodba in obstoječi instrumenti ponujajo številne možnosti, ki jih je mogoče izkoristiti, saj je spodbujanje dialoga med državljani na evropski ravni zelo dobrodošlo. To je še toliko bolj pomembno, ker je mladim bližje politika, ki je tesneje povezana z delovanjem in konkretnimi vprašanji. Dialog med državljani in institucijami je treba okrepiti in čim bolj odpreti, da se vključijo mnenja širše javnosti. Določanje politične agende mora jasno potekati od spodaj navzgor, tako da državljani soodločajo v reformiranem modelu, ki omogoča oblikovanje konsenza od spodaj.

Poročilo priporoča vzpostavitev nove generacije sporazumov med institucijami in državami članicami o partnerstvu na področju komuniciranja, da bi si delile odgovornost za obveščanje državljanov o zadevah EU. V zvezi s tem se zdi oblikovanje novih partnerstev z regionalnimi in lokalnimi organi najboljši način za vzpostavljanje stikov z državljani, saj je zaradi njihove bližine stik z državljani preprostejši. Poudarja tudi potrebo po spodbujanju evropske razsežnosti izobraževanja in boljši pripravi mladih iz različnih okolij in z različnimi talenti, da živijo skupaj v **dialogu**. V sedanji razpravi o prihodnosti Evrope bi bilo treba temeljito obravnavati družbeno vlogo izobraževanja. Poročilo poudarja tudi, kako pomembno je državljanom omogočiti polno udeležbo na vseh ravneh skupne demokracije v Uniji: lokalni, regionalni in nacionalni.

Predlogi se nanašajo tudi na tekoče dejavnosti, ki jih izvaja Komisija. Med njimi so na primer **dialogi z državljani**, ki jih organizira po vsej EU, da bi EU pomagala vzpostaviti stik z državljani: v obdobju od januarja 2015 do septembra 2017 je bilo v 145 mestih in krajih opravljenih 333 dialogov z državljani. **Središč Europe Direct** je prek 500 in imajo pomembno vlogo kot partnerji pri interakciji z državljani in njihovem povezovanju z EU. V prihodnje bi morala dobiti še pomembnejši položaj kot osrednje kontaktne točke za zagotavljanje informacij.

Poročilo vključuje 15 smernic za boljše dejavnosti komuniciranja, ki segajo od boljšega usklajevanja med institucijami EU in državami članicami pri komuniciranju o evropskih zadevah do organizacije nove generacije dialogov z državljani, v katere bi bile vključene znane osebnosti s področja kulture, umetnosti in športa.

Poleg tega je v poročilu še 15 dodatnih splošnih priporočil, od spodbujanja decentraliziranih „zborov državljanov“, v katerih bi se po sistemu od spodaj navzgor opravljali razmisleki in razprave o prihodnosti Evrope, do spodbujanja (na podlagi izkušenj s programom Erasmus+) novih programov za lažjo izmenjavo mnenj in mreženje, med drugim z lokalnimi politikami.

Življenjepis Luca Van den Brandeja je na voljo na: https://ec.europa.eu/info/files/cv-luc-van-den-brande_en